Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 157. Brașov, Mercurĭ, 17 (29) Iulie. 1896.

CVOTA.

Mult s'au svîrcolit și mult au protestat politicii din Buda-Pesta chiar și numai în contra ideei de-a mări cvota, ce-o plătesce Ungaria în fiă-care an ca parte a ei la cheltuelile comune ale monarchiei dualiste. Proporția de 30 procente, ce le plătea până acuma Ungaria față cu 70, carĭ cădeau în sarcina Austriei, nu mai era de susținut față cu nemulțămirea, ce s'a manifestat mai ales în timpul din urmă din partea Austriacilor.

Cu tóte acestea, cei din Pesta au vrut să continue și acum tactica vechiă de *non possumus*, o tactică de-altmintrelea în cestiunea financiară fórte sănătósă. Dér, precum se vede, acéstă tactică n'a mai prins, căcĭ în cele din urmă br. Banffy a trebuit, vrênd a mai sta la putere cu partida lui, să facă o concesiune guvernului austriac. Acésta 'i-s'a cerut din locul competent și ca neaperată jertfă pentru susținerea în viitor a pactului dualist, atât de mult îndușmănit și atacat din tóte părțile.

Călĕtoria ministrului-președinte Banffy la Ischl, întreprinsă în dilele acestea, este considerată ca un punct important de întórcere în cestiunea cvotei. „Budapester Tagblatt", care de ordinar este fórte bine informat, spune, că br. Banffy s'a înțeles cu contele Badeni asupra tuturor punctelor pactului și că ministrul-președinte unguresc a conces o ridicare a cvotei, se înțelege, sub reserva aprobărei ulteriórе a partidei guvernului.

Urcarea cvotei se dice, că se va efectui între 33.5 până la 35%. Despre aceea, că ea trebue urcată, sunt în clar toți membrii partidei guvernului. Etă ce scrie cu privire la acésta „Bud. Tagbltt":

„A fost o dorință a monarchului, ca pactul să fiă efectuit încă cu actualele parlamente din Austria și Ungaria. Acéstă dorință pare a fi în ajunul împlinirei. Dicem pare, căcĭ deși monarchul a privit întotdéuna în hotărîrile miniștrilor președinți ai săi voința majorității parlamentului (vedĭ desbaterea asupra legei militare și politica bisericéscă), el este de sigur îndreptățit a privi lucrul astfel și acum, când escepțional acéstă voință corĕspunde dorințelor sale.

„Ce-i drept, în realitate nicĭ contele Badeni, nicĭ br. Banffy n'au fost cât de puțin îndreptățițĭ de-a hotărî o schimbare a cvotei pe basa de 33.5—35, respective 66.5—65%. Cum va sci să iasă la cale contele Badeni cu parlamentul austriac, e trébuie lui. In orĭ-ce cas amicii contelui Badeni sunt de părere, că el nu va avé marĭ greutățĭ față cu parlamentul austriac.

„Alta este disposiția în Ungaria. Chiar și amicii baronului Banffy sunt convinșĭ, că prin concesiunea făcută din parte-i prin urcarea cvotei a devenit neînlăturabilă o crisă ministerială, séu parlamentară. Orĭ br. Banffy, orĭ partida guvernului trebue să se supună unei retragerĭ rușinóse. Și una și alta póte să aibă urmările cele mai seriόse politice parlamentare. Din causa acésta și este fórte deprimată disposiția în partida guvernului".

Așa este informată fóia apponyistă și suntem de părere, că în trăsurĭ generale informațiunile sale sunt esacte.

Se 'nțelege, că cestiunea urcărei cvotei va fi folosită de oposiția maghiară ca cal de bătaiă. Intrebarea este numai, până unde va merge și décă are prospecte de-a puté reuși să provóce până și o crisă parlamentară.

După asigurările lui „Budapester Tgbltt" pare în adevĕr, că contele Apponyi cu partida lui e decis a se opune orĭ-cărei urcărĭ a cuotei și probabil și celelalte partide oposiționale vor face asemenea.

In casul acesta se va nasce o discusiune vehementă, ca aceea asupra legei militare.

După pățaniile de până acuma însĕ nicĭ în casul acesta nu prea vedem probabilitatea unei eventuale învingerĭ a oposiției maghiare, mai ales, că se trateză de cestiunea cvotei și a pactului în general, care formeză călcâiul lui Achile al actualei organisațiunĭ dualiste.

CRONICA POLITICA.

— 16 (28) Iulie.

Privitor la ințegerea între România și Grecia „L'Indépendance Roumaine" reproduce după diarul „*Le Messager d'Atènes*" următórele cuvinte: „Ințelegerea greco-română este necesară echilibrului din Balcanĭ și póte să aibă cele mai fericite resultate pentru cele două naționalitățĭ, *décă Românii se hotărăsc să facă să înceteze propaganda, la care se dedeau în Macedonia în paguba Elenismului.* O experiență de 30 de anĭ trebue să-i fi convins că, Cuțovlahii, pĕtrunșĭ de Elenism, nu formeză nicăerĭ grupurĭ etnice compacte și omogene ca să se pótă constitui în națiune". — Din cuvintele aceste s'ar puté conchide, că prețul împăcării dintre România și Grecia a fost ca guvernul celei dintâiŭ să părăséscă causa școlară și națională a Românilor Macedonenĭ. Óre să stea în adevĕr în legătură cu acțiunea diplomatică cele petrecute în afacerea Eforielor și a școlelor române din Macedonia precum și în afacerea consulatului român din Bitolia?

*

In 26 Iulie s'a făcut St.-Diébe, in Francia, **desvălirea solemnă a monumentului** ridicat în memoria marelui bărbat de stat al Franciei, **Iulles Ferry.** La acéstă solemnitate a fost de față Loubet, președintele senatului; Méline, ministru-președinte; apoi miniștrii Hanotaux, Rambaud și Billot, precum și alțĭ numĕroșĭ bărbațĭ de stat ai Franciei. Dintre vorbirile rostite cu acéstă ocasiune cea mai importantă se vede a fi vorbirea ministrului de esterne frances, Hanotaux, care cuprinde în sine însemnate enunciațiunĭ politice. El dise între altele: „Francia, condusă de bărbațĭ puternicĭ și conscii de chiămarea lor, culege adĭ fructele înțelepciunei, activității și moderațiunei sale. Francia și-a recupat érășĭ posiția sa în concertul lumei și a strîns încă și mai mult legăturile interne cu un mare imperiu, al căruia domnitor ni-a dat în mod spontan semn de lealitatea și de încrederea sa. Când Francia a învitat popórele la exposiția, ce se va arangia în anul 1900, prin acésta ea s'a consacrat pentru mai mulțĭ anĭ operei păcei, ea ține cu credință la causa păcii și tóte le așteptă dela timp".

*

Scirile sosite **din Turcia** nu sunt nicĭ de cum favorabile. Guvernul întimpină pretutindenea greutățĭ marĭ. In *Armenia* se ivesc turburărĭ, în *Siria* a isbucnit revoluțiă, in *Creta* nemulțămirea cresce din di în di, *Macedonia* este de-asemenea în fierbere. La tóte astea se mai adauge și situațiunea financiară de tot desperată, precum și împregiurarea, că puterile europene și-au pierdut încrederea în administrațiă și guvernul turcesc. Pentru ca să apară cel puțin, că sultanul vré să îmbunĕtățéscă situațiunea, insceneză din când în când câte-o crisă ministerială. Dér în fond nicĭ acésta nu însémnă nimic. In Turcia miniștrii nu cad, ci numai se înlocuesc unii cu alții, — numai cu numele se schimbă, în realitate însĕ tot persónele de demult. In scurte cuvinte, Turcia se află în descompunere.

Descoperirĭ sensaționale.

„Alkotmány" publică în fruntea numĕrului sĕu dela 26 Iulie un articul scris, cum dice el, de un distins membru al bisericei luterne slovăcescĭ. Autorul pretinde a sci „din isvor sigur", că guvernul Banffy ar fi intrat în tratărĭ pentru a-șĭ asigura la viitórele alegerĭ sprijinul Românilor și al Slovacilor. Pentru curiositate reproducem din acest articul

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

I. C. Brătianu.

(Fine.)

In séra de 28 Aprilie 1884 partidul liberal-conservator condus de d-nii Lascar Catargiu, general Manu, G. Vernescu, general Florescu, A. Lahovari. Principele G. Bibescu, Gr. Pĕucescu și alte persóne de valóre, ținu o întrunire in sala Bossel pentru a protesta contra revisuirii constituției. Pe la 12 óre séra, când întrunirea se desfăcea și fiă-care căuta a se duce pe acasă, poliția eși din ascundĕtorile ei spre a o întêmpina cu ghionturĭ și loviturĭ, carĭ inaugurau de minune noua fază în care intra guvernul lui Brătianu. El însușĭ declară mai în urmă în Cameră și în Senat că „décă oposiția va începe din nou, décă nu se va mulțumì cu lecțiunea ce a primit, poporul Capitalei îl va scuti de a recurge la forța armată". Chipul neconstituțional în care el introduse în Camera de revizuire cestiunea dotațiunii Corónei indignă chiar pe o parte din amicii lui cei mai de aprópe. La 1 Iunie 1884 demisionară în corpore d-nii C. A. Rosetti, D. Giani, Gr. Giani, Petre Grădișteanu, V. A. Urechiă, V. Iepurescu, Gr. Serurie, Frunză, Pană Buiescu, Gagione, Fărcășanu, D. G. Panu se retrăsese cu câteva dile mai 'nainte, ca și oposiția conservatóre. La 9 Iunie acelaș an, studenții au fost brutalisațĭ de poliția în presența Procurorului general și a Primului Procuror, după însușĭ îndemnul lui Brătianu, care disese: „Dațĭ în carne vie!" La 17 Iunie 1884, d. N. Fleva, pe atuncĭ Primar al Capitalei și deputat, convocând o întrunire la vechiul Ateneu, ținea către cetățenii bucureștenĭ o vorbire provocatóre, ca să alégă un comitet, pe care opiniunea publică l'a numit *comitetul de salute publică*. La 1 Iulie acelaș an, conservatorii anunțară o nouă întrunire la Orfeu. Guvernamentalii anunțară și ei alta la Ateneu, unde nu se plătea nicĭ o chirie. La ieșire, cei dela Ateneu se aruncară asupra celor dela Orfeu.

Românul însușĭ, care nu trecuse încă în oposiție, după ce nara faptele și constata, că guvernamentalii vor să domnéscă cu terórea, protesta contra acestui metod de a „combate" pe adversarii politicĭ. De aci înainte Brătianu guverna cu poliția.

Dér acelașĭ Brătianu, care tracta cu atâta asprime, ca să nu dicem mai mult, pe recalcitranțĭ și intransigențĭ, era de o amabilitate excesivă cu conservatorii mlădioșĭ, carĭ sub un pretext séu altul, părăseau rîndurile oposiției spre a primi misiunĭ, slujbe și sinecure în „marele partid". D-nii N. Cretzulescu, V. Boerescu, V. Cionta, P. Mavrogheni și alții mai micĭ, primeau să fiă agențĭ ai țĕrii în străinătate séu miniștri în țéră; alții primeau alte însărcinărĭ mai modeste, ba chiar deputății oficiale, acceptând posițiunea necalificabilă de a fi oponențĭ ca etichetă, guvernamentalĭ și salariațĭ în realitate. Aci ar fi locul de a cita următórele cuvinte ale lui Tacit: „*quanto quis servitio promptior, opibus et honoribus extollerentur*".*) Oposiția intransigentă făcea un cap de acusație lui Brătianu din aceste conversiunĭ interesate. Noi credem, că cel ce se lasă a fi ademenit nu este mai puțin vinovat decât cel ce ademenesce. Și legea pedepsesce de o potrivă pe corupt ca și pe coruptor. Orĭ a cui însĕ va fi vina cea mare, faptul este că Brătianu isbutise a'șĭ crea o suită de boierĭ pe carĭ zimbetul lui îi fericea, pe carĭ o strîngere de mână a lui îi ridica în slăvĭ, o preumblare cu el în trăsură séu pe jos îi făcea să trécă înaintea contracciilor, drept favorițĭ ai puternicului ministru și le da ocazie să câștige mii de lei numai din acéstă simplă arătare. Am vĕdut urmașii unor familii ilustre simțindu-se onorațĭ că deschideau ușa cupeului lui. Tótă lumea vedea într'înșii niște victime ale sistemului lui Brătianu de a guverna; dér el avea grijă de a'șĭ împodobi victimele cu darurĭ prețióse. In ședința Camerei dela 5 Martie 1859, Brătianu vorbind într'o cestiune personală contra principelui Dimitrie Ghica, Arsake, care îndeplinea funcțiunea de secretar al Adunării, dise, că Președintele a poruncit să se încépă votarea. Atuncĭ Brătianu, întrerumpêndu-șĭ discursul, se adresa către Arsake cu aceste cuvinte: „Domnule Arsake, îțĭ dau adĭ dreptul să îmĭ iei cuvêntul; va veni timpul când ți-l voiŭ lua și eu!" Acest moment sosise în lungul sĕu minister dela 9

*) *Annales* I, 2. „cu cât cineva era gata a primi jugul, cu atât era mai mult ridicat la averĭ și onorurĭ".

partea, care ne interesézǎ şi pe noi. Etă-o:

Neguţătorii de pene din Galiţia ai guvernului ţipă prin diarele liberale, că partida poporală se aliază cu naţionalităţile şi cu panslaviştii. Dér până acum pentru cine au votat Slovacii şi Sêrbii? De unde a eşit un Smialovsky, un Matuşka, un Ivanovits şi un Iovanovits; aceştia sunt Sêrbi şi Slovacĭ; alegĕtorii lor încă sunt Sêrbi şi Slovacĭ, dér pe cât timp ei au votat cu partida liberală, erau ómenĭ de trébă, dér décă vor face sĕ cadă candidaţii liberalĭ, numai decât vor fi *trădătorĭ de patriă*. Ce au sĕ ne strige nouĕ ei, carĭ, asemenea lui Banffy, *au încheiat pact cu Saşii şi*, când au făcut sĕ fiă graţiat Lucaciu şi soţii sei, *au încheiat pact şi cu o parte din daco-romaniştĭ, pentru ca sĕ asigure partidei liberale voturile cercurilor din Ardeal.*

„Hoţul strigă: „prindeţi-l!" şi guvernul lui Banffy acusă cu panslavism partida poporală, al căreia patriotism virgin nu l'a murdarit nicĭ o forţă, sĕu agitaţiune ilegală, — şi ridică acéstă acusaţiune în contra luteranilor din părţile nordice, când aceştia, simţindu-se vătĕmaţĭ în credinţa lor, se întorc dela liberalĭ la partida poporală; dér pentru ca sĕ nu-o facă acésta (adecă ca sĕ nu părăsésca luteranii slovacĭ partida „liberală"), *după cum suntem sigur informaţi, guvernul lui Banffy face pe sub mână cunoscut conducĕtorilor din Turoç-St.-Mărtin, că le va da îndĕrĕt capitalul confiscat al „Maticei" şi că n'au decât sĕ constitue numai comitetul pentru organisarea din nou a acestei reuniunĭ culturale slovăcesci*, — în schimb însĕ luteranii slovacĭ sĕ nu trécă în tabĕra partidei poporale, ci sĕ rĕmână fidelĭ guvernului liberalĭ şi sĕ voteze pentru candidaţii lui".

Conferenţa interparlamentară şi grupul român.

D-l V. A. *Urechiă*, preşedintele grupului parlamentar român, trimite, „*Tribunei*" o copiă a procesului verbal încheiat despre şedinţa dela 6/18 Martie 1896 al grupului parlamentar român spre a desminţi scirea reprodusă de numita fóiă după unele gazete, că mai mulţĭ deputaţĭ din grupul parlamentar român vor merge la Budapesta, la conferenţa interparlamentară. După cum dice d-sa, numai acei deputaţĭ şi senatorĭ au dreptul sĕ ia parte la conferenţa interparlamentară, carĭ au întrat după statute în grupul parlamentar român.

De-aceea întrébă: „Nu cumva d-l Pázmándy voesce sĕ înlocuéscă grupul nostru parlamentar prin orĭ-cine ar fi, numai ca sĕ facă sĕ crédă pe colegii noştri din conferenţa interparlamentară, că a capacitat prin stăruinţele lui grupul românesc?"

Procesul verbal cuprinde darea de sémă despre şedinţa dela 6 (18) Martie 1896, ţinută sub preşedinţa d-lui Urechiă, care în legătură cu declaraţia dela Bruxela pune noului grup parlamentar român întrebarea: Mergem-vom sĕu nu la conferenţa interparlamentară din Budapesta? arătând tot-odată, că noul grup parlamentar român nu e legat de declaraţiunea făcută la Bruxela anteriorului grup român.

D-l Poenaru-Bordea dice, că orĭ sĕ mergem toţĭ, orĭ niciĭ unul. Dnii Mala şi Beloescu sunt pentru mănţinerea decisiunei anteriorului grup parlamentar. D-l Grigorescu (Ploescĭ) vorbesce în acelaş sens; D-l Ceaur-Aslan dice: décă e vorba de congres de pace, ce fel de pace e aceea într'o ţéră, unde Românii au de a-şĭ revindeca drepturile lor. D-l Maltesanu e pentru ca noul grup român sĕ rĕmână la hotărîrea celui vechiu. D-l I. Popescu, colonel Obedeanu, d-l Procopiu şi d-l Perieţeanu—Buzĕu se pronunţă asemenea pentru nemergere.

D-l I. Popescu cere, ca biroul grupului român sĕ comunice celorlalte grupe parlamentare, că la Budapesta sĕ nu se discute cestiunea naţionalităţilor pe cât timp Românii nu vor fi acolo.

Preşedintele V. A. Urechiă pune apoi la vot următórea declaraţiune:

„Pe motivele aduse la conferenţa „din Bruxela de domnii colegĭ Urechiă, „Porumbaru şi Danilescu, grupul reînoit „parlamentar român declară solemn, că se „va abţiné de a participa la conferenţa „interparlamentară dela Budapesta din 1896. „Domnul preşedinte al grupului va comunica celor în drept acéstă decisiune a „nóstră".

Etă acum, după d-l Urechiă, şi numele adevĕraţilor membri ai grupului parlamentar român, carĭ au semnat procesul verbal de mai sus, orĭ nu au votat contra lui:

C. M. Ciocasan, deputat; C. P. Grigorescu, deputat; I. N. Guran, deputat; I. G. Poenar-Bordea, deputat; Valeriu Ursan, senator; Beloescu, senator; Constantin Maltegean, deputat; I. Mala, deputat; Colonel Obedeanu, senator; A. D. Pâcleanu, deputat; Vintilă C. A. Rosetti, deputat; I. Popescu, deputat; N. Ceaur Aslan, deputat; Stefan Perieţeanu-Buzĕu, senator; I. Liga, deputat; N. Cutcudache, deputat: Petre Dancoviciu, deputat; N. G. Stătescu, senator; Dr. Popescu, deputat; C. Popoviciu, deputat; Filipescu, deputat; N. D. Moroianu, deputat; N. Iulian, deputat; G. C. Schina, deputat; G. D. Teodorescu, deputat; D. Stefan Teodorescu, dep. B. Muntean, deputat; E. Costinescu, deputat; V. D. Vasilescu, deputat; Procopiu, deputat; Grigoriu Manoil Grădişteanu, deputat; Iorgu Radu, deputat; Iôn Buzdugan, deputat; Valeanu, deputat; Caligari, deputat; C. Leca, deputat; C. F. Robescu, deputat; I. Mincu, deputat; Grigoriu V. Macri, deputat; A. Iliescu, deputat; Mandescu, deputat; Rafael, fost senator; Danilescu, senator; Constantin Zaica; V. A. Urechiă, senator; Pilat, deputat; C. G. Vernescu, deputat; E. Porumbaru, deputat; V. Lascar, deputat; Schileru, deputat; Titu D. Fundescu, deputat; D. Stefan Şendrea, deputat; Maior Pruncu, fost deputat; I. Ciuflea, fost deputat; Grigorie Bălănescu, deputat; Dimitru Butculescu, fost deputat; P. Cristodulo, deputat; C. G. Costaforu, fost deputat; N. Fleva, deputat; Petre Grădişteanu, senator; Nicolaid A. D., senator; Lazar Niculescu-Voitineanu; G. Sefendache, senator; G. Scorţescu, deputat; C. Zăgănescu, senator.

Până la data de 12 (24) Iulie 1896, dice in fine d-l Urechiă într'o notă, abia dela 2 sĕu 3 membri din grup n'a primit adesiunea.

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Iulie.

Consacrarea noului episcop sêrbesc al Verşeţului s'a făcut Dumineca trecută prin patriarchul Brankovicĭ cu mare asistenţă. După consacrare, noul episcop, Gavrilă *Zmejanovicĭ* a ţinut o vorbire „patriotică", după cum se telegrafeză foilor unguresci, dând espresiune fidelităţii către patria maghiară".

—o—

In causa alegerei de notar al doilea la Satulung (Săcele) scrie „Kolozsvár" dela 27 Iulie n. c.: „La postul de notar în Satulung a fost ales — cu ocasiunea alegerei ce s'a ţinut in Maiŭ — scriitorul Francisc Seewald. Până în timpul de faţă alegerea încă n'a putut fi ridicată la valóre de drept, din causă că o parte din alegĕtorĭ, carĭ fără escepţiune sunt toţĭ Valahĭ, au înaintat recurs, care recurs trage în discusiune nu numai neregularităţile, ce dice că s'ar fi comis cu ocasiunea alegerei, — ci pentru a rĕsturna în orĭ-ce chip alegerea recurenţii fac şi în contra persónei celui ales nisce escepţiunĭ, carĭ *îngreunéză peste mĕsură descurcarea întregei afacerĭ*". — Asta o credem bucuros. Suntem sigurĭ însĕ, că décă recursul ar fi fost înaintat din partea Ciangăilor şi nu a „Valahilor", „descurcarea" s'ar fi făcut pe uşor în câte-va dile.

—o—

D-l Benjamin Duryea Woodward, profesor de limbile romanice la universitatea Golumbia din New-York, a sosit în România. D-sa se află acum în Sinaia, unde va sta vre-o 15 dile. D-l Wooward care a trăit mai mulţĭ anĭ în Europa şi cunósce limbile francesă, italiană, spaniolă, portugesă, germană şi rusă, a venit în România ca se se familiariseze cu accentul limbei românescĭ. D-sa, între altele, va visita şi pe d-l B. P. Hajdeu la Câmpina.

—o—

Nenorocirĭ la manevre. Cu ocasiunea manevrelor din jurul Aradului s'au întêmplat multe nenorocirĭ, bolnăvirĭ şi casurĭ de mórte. Trupele au fost sub conducerea baronului Schönfeld. In decursul eserciţiului un husar a cădut de pe cal şi numai decât a şi murit, un soldat dela infanteriă a căpĕtat isolaţiune şi câte-va óre după sfîrşitul deprinderilor a murit. Doi husarĭ au cădut de pe cai şi şi-au frânt braţele. Generalul Reshvalszki asemenea a cădut de pe cal, dér nu i-s'a întêmplat nimic. Dintre soldaţii regimentului de infanteriă Nr. 33, s'au bolnăvit 200, dintre voluntarii, câţĭ se află în regiment, nicĭ unul n'a putut sĕ resiste căldurei şi oboselei până în sfîrşit.

—o—

Seceriş bun. Ni-se scrie din comuna Băgău, comitatul Albei inferióre, că secerişul în acele părţĭ peste tot e bun. Grânele au fost cam rarĭ, dér bune şi roditóre la spic. Cucuruzele încă sunt bune. Viile asemenea afară de părţile, unde le-a ajuns grindina.

—o—

Avis Preoţilor! Suntem rugaţĭ a da loc următórelor rêndurĭ: Tipăriturĭ şi formulare (pentru preoţĭ) liste de bir, lucru şi alte competinţe stabile (ad A. V 1—2 şi A. VI 2—3), original românesc şi copie ung., şi cerere de a obţiné intertenţiă de cai şi cărăuşie, cóla à 5 cr.: pentru protopopĭ: atestatele (ad A. VII 2, A VIII 1, A XVI 8, A XVIII 1, şi A IX 1, à 3 cr. esemplarul + porto) indispensabile la conscrierea venitelor pentru *congruă*, compuse ştrict pe basa ordinului ministerial, se pot primi dela tipografia: *A. Todoran*, Gherla (Szamosujvár). Cred a face un serviciŭ recomandându-le aceste cu căldură. — Sărăuad, 25 Iulie 1896. *G. Stanciu*, preot.

—o—

Filoxeră. In viile comunelor Bucercerdea-ungurésca şi Ondor din comitatul Albei inferióre s'a constatat filoxeră. Ministrul de agricultură a pus sub carantină hotarul acestor douĕ comune.

—o—

Esposiţiă în München. Societatea generală a meseriaşilor din München cu concursul societăţii politechnicilor de-acolo va arangia o esposiţiă în 1898 dela 11 Iunie până la 10 Octomvre. Programa acestei esposiţii se află în cancelaria camerei comerciale din Braşov.

—o—

Ospeţii, carĭ vin la Braşov, pot afla cele mai bune, mai curate şi mai higienice odăi la **Villa Kertsch**, aflătóre pe promenada cea mare a oraşului, în nemijlocită apropiare de gara tramvaiului, aşa că nicĭ nu mai trebue birje. Odăi multe şi pe ales, clădite în stil modern şi elegant mobilate, cu aşternut nou, mobile nouĕ, serviciu promt, ér bacşişurĭ nu se dau. In grădină restaurant şi musică mai în fiă-care di. Se pot închiria odăi şi apartamente întregĭ cu luna, cu sĕptĕmâna şi cu diua, costând după plac dela 1 fl. până la 4 fl. la di.

„Raportul milenar" asupra instrucţiunei publice.

D-l *Wlassics*, ministrul unguresc de culte şi instrucţiune publică, a scos la lumină un voluminos „*raport*

Iunie 1881 până la 22 Martie 1888. Brătianu nu-şĭ putea rĕsbuna mai amar contra partidului ce-l umilea altă-dată decât formându-şĭ un cortegiu ales din desertorii aceluiaşĭ partid. Unii dintr'înşii de ruşinea unei îndoite apostasii au rĕmas până astădĭ în rîndurile partidului liberal.

Cu rea credinţă s'a imputat lui Guizot aceste cuvinte adresate către burghezimea francesă: *Enrichissez-vous!* Cuvintele marelui istoric în întregimea lor sunt aşa: *Enrichissez-vous par l'épargne et par le travail*)*. Brătianu n'a adresat în public către acoliţii sĕi cuvintele atribuite cu rea credinţă lui Guizot, dér le-a oferit tóte mijlócele de-a se îmbogăţi repede şi or cum. Ca sĕ ajungă la putere şi sĕ dobóre pe vechii boerĭ, Brătianu şi Rosetti înţeleseră că nu se pot sprijini pe elementul ţĕrănesc, sărac şi incult, rĕspândit pe o mare suprafaţă de teritorii şi prin urmare anevoie de agitat. De acea, ei se adresară la orăşenĭ, carĭ, adunaţĭ în numĕr mare pe o suprafaţă relativ mică, mai uşorĭ de disciplinat şi de condus; mai inteligenţĭ şi prin urmare mai setoşĭ de o îmbunătăţire în sórta lor, le ofereau elementul, de care aveau trebuinţă pentru agitarea statului şi intimidarea clasei privilegiate. Aicĭ se găsea nu numai o masă compactă, ci şi agenţĭ îndrăsneţĭ, ambiţioşĭ fără scrupul, trepăduşĭ înboldiţi de nerăbdarea de a ajunge undeva si iute. Brătianu le repeţi de atêtea-orĭ că ei pot ce vor, încât aceştia, când îl vĕdură la putere, înţeleseră, că vremea lor a venit. Brătianu a însuflat burghezilor noştri maximele egoiste, perverse, anti-creştine şi anti-naţionale, de a se înbogăţi din câştigurĭ subite şi nepermise. El cufundă patrioata nóstră burghezime dela 1856 şi 1859 în pofte ilicite, dându i pe mână situaţii lucrative, de unde mulţĭ eşiră cu pete neşterse. Ruşinósa şi anti-naţionala lui tactică de a-şĭ mări numĕrul partisanilor, grupă împrejurul lui medicĭ fără clientelă, advocaţĭ fără talent, aventurĭ de meseriă, transfugĭ de pretutindenea, carĭ se îmbogăţiră prin cumul şi concesiunĭ. Aceştia formau o clasă de privilegiaţĭ cu mult mai periculoşĭ decât aceia pe carĭ ii desfiinţase Convenţia din 7 August 1858. Tot acest mijloc anti-naţional, întărit prin terore, el isbuti a-şĭ forma în parlament o majoritate de mobilier şi de inventar, nu de principii şi simpatii adevĕrate. Dér ce sĕ mai încercăm noi, bănuiţĭ de parţialitate, a califica un asemenea guvern, când Brătianu însu-şĭ a apăsat asupra lui sigilul infamiei prin aceste teribile cuvinte: „Aţĭ vĕdut, Domnilor, că cu tóte neorînduelile ce s'au făcut, asasinate, procese scandalóse, — am tăcut şi am luat tótă rĕspunderea, numai cu speranţa, că se va face revizuirea?" *)

Şi cu tóte acestea Brătianu era un bun român şi un adevĕrat patriot. El avea un simţimênt de naţionalitatea românéscă aşa de adênc, aşa de generos, aşa de sincer, încât fără voia mea simt espirând pe buza'mĭ imputarea ce merită de greşelile ce-i recunosc. Orĭ-carĭ ar fi însĕ rĕtăcirile, în carĭ a cădut, orĭ-carĭ ar fi decepţiunile, în carĭ ne-a aruncat şi rănile morale ce ne-a pricinuit, el a fost un ministru mare în *posse* ca şi în *esse*; a pus o încredere generósă în naţia sa, pe care a ridicat'o în opinia ei şi a lumii, pe când alţii n'au găsit şi nu găsesc merite decât în străinĭ; a lucrat fără preget şi cu credinţă la desvoltarea şi înălţarea naţiunii române; a fost mult timp şi pe drept cuvênt steaua polară a Românilor din tóte unghiurile; şi, décă ar fi fost mai puţin egoist, precum şi décă ar fi sciut sĕ ne scutéscă de otrava corupţiunii, vibrionul, care a pĕtruns în sângele ţĕrii şi a anemiat-o; décă s'ar fi adresat mai mult la sufletul decât la trupul Românilor; décă, în loc de a fi instrumentul fatal al materialisării nóstre, după momente aşa de ideale ca cele dela 1857, 1859, 1866 şi 1881, ne-ar fi înălţat inimele şi ne-ar fi arĕtat moralitatea ca adevĕrata ţintă a vieţii; décă, după ce a condus rĕsboiul cu atâta glorie, ar fi lucrat în cestiunea Basarabiei astfel încât sĕ ne alegem cu compensaţiunĭ vrednice de jertfele ce am făcut în timpul acelei mărețe dér neefericite campanii, — noi nu numai am fi admirat, ci şi am fi stimat pe ilustrul campion al drepturilor ţĕrii; nu am fi avut durerea de a constata egoismul lui îngust şi setea lui nesăţiósă de putere, ér numele lui ar fi fost pentru istorie nu numai mare, ci şi curat.

(„*Ep. Lit.*") Angel Demetriescu.

*) A. Bardoux, *Guizot*, pag. 101.

*) Şedinţa camerii dela 26 Maiu 1884.

milenar“ asupra stărei instrucţiunei publice din ţeră. Raportul arată starea actuală a diferiţilor ramĭ ai instrucţiunei publice, intercalând şi unele repriviri istorice şi asemĕnărĭ între starea instrucţiunei dela noi şi din străinătate etc. Estragem din acest raport următórele:

Institutele de învĕţământ superióre. Intre acestea vine la locul prim *universitatea din Budapesta*. In 1867—68 funcţionau la acéstă universitate cu totul 98 puterĭ didactice, în 1894—95 însĕ erau 285; atuncĭ erau 1885 ascultătorĭ, astădĭ sunt 4006. Dela 1867 până adĭ s'au spesat cu clădirĭ pentru universitate *peste 10 milióne florenĭ*. In privinţa numĕrului ascultătorilor, universitatea din Budapesta ocupă adĭ locul al 5-lea între universităţile europene. Afară de universitatea din Paris, celelalte patru cu puţin sunt mai înpopulate ca cea din Budapesta.

Universitatea din Cluşiu s'a înfiinţat tot în intervalul dela 1867 încóce şi are adĭ 627 ascultătorĭ şi 139 puterĭ didactice (46 profesorĭ ordinarĭ; cea din Budapesta are adĭ 77 prof. ord.).

Politechnicul Iosefin ocupă locul al 6-lea între politechnicele din Europa. Cu 24 de anĭ înainte avea 511 ascultătorĭ, adĭ are 1041.

Scólele medii. Aci se constată mai pe sus de tóte, că legea privitóre la scólele medii din 1883 s'a esecutat ca o conscienţiositate şi punctualitate cu puţine altele. Din 1883 numĕrul şcólelor medii a crescut dela 178 la 189; şcolarii s'au sporit dela 40.711 la 52.979, numĕrul profesorilor dela 1604 la 2167, numĕrul profesorilor calificaţĭ dela 1113 la 1896. Din anul 1883 încóce numĕrul gimnasiilor complete (cu 8 clase) s'a sporit cu 35. Scólele medii sunt socotite peste tot ca instituţiunĭ ale statului, deórece *numai 36 de scóle confesionale nu primesc ajutóre de stat.*

Tóte scólele medii sunt scóle unguresci, afară de 19: anume 7 scóle săsescĭ din Ardeal, 4 scóle românescĭ şi 1 sêrbéscă, în celelalte şépte şcóle „străine“, limba maghiară face cucerĭrĭ.

Ca *defecte* ale scólelor medii se accentuéză în raport: 1) Imbulḑirea prea mare în classe. Astfel de şcóle au fost 78 2) Situaţiuneă incurcată creată prin legea privitóre la propunerea limbei grecescĭ; mare parte dintre elevii scólelor reale învaţă limba latină, înse rĕu, dintre gimnasiştĭ o parte învaţă grecesce, alta nu, şi aşa s'a născut o confusiă grozavă în detrimentul ambelor scóle. In privinţa acésta trebue sĕ se facă o reformă, — se ḑice în raport. 3) Lipsa de profesorĭ. Anul trecut au funcţionat la şcólele medii 274 de profesorĭ suplenţi, fără diplome.

Scólele poporale. Aci se constată, că dela crearea legei privitóre la „Kisdedovurĭ“ (asilurile de copii) s'au făcut „progrese“ neaşteptate pe acest teren. Cu tóte acestea până adĭ numai 293.542 de copii sunt înscrişĭ ca obligatorĭ de-a cerceta „Kisdedovurile“. Raportul ḑice, că acest numĕr trebue sĕ fiă fals, deórece nu insinuă pe copii, pentru ca sĕ nu fiă obligate a înfiinţa „Kisdedovurĭ“.

Numĕrul copiilor obligaţĭ a cerceta şcóla se apropiă de *trei milióne*, pe când în 1870, erau după statistica de atuncĭ, numai 2 milióne şi aprópe 300,000. Au cercetat şcóla 2,324 644, nu au cercetat'o 582.471. Aci ministrul declară, că „va procede cu cea mai mare energiă“ pentru a face sĕ cerceteze copiiĭ regulat şcóla. — La noi se vin pe un învĕţător 88 elevĭ, pe când în Bavaria numai 60, în Prusia 68, în Belgia 47, în Francia 24, în Italia 29 etc. Din didactre s'au încassat la noi mai bine de 2 milióne. Aci ministrul declară, că *în ce privesce scólele de stat* are de gând sĕ facă ca elevii sĕ fiă scutiţĭ de orĭ-ce taxă. Salarul unui învĕţător în casul aprocsimativ este de 548 fl., pe când în Bavaria e 900, în Belgia şi mai mare, în Prusia 854 fl. etc. Ce privesce lăţirea limbei maghiare prin scólele poporale, se constată în raport, că acésta încă lasă mult de dorit!..

Notiţe din istoria scólelor nóstre medii.

II.

Dintre cele 3 institute cel mai vechiŭ este *gimnasiul*.

Representanţii parochiilor din Braşov-Cetate biserica Sfintei Adormirĭ şi Braşov-Scheiu, biserica Sf. Nicolae, la îndemnul stăruitor îndeosebĭ a reposatului de piă memoriă Ioan Popasu, mai târḑiu episcop al Caransebeşului, ér pe-atuncĭ protopop al Braşovului, — decid în anul 1850 înfiinţarea unui gimnasiu inferior român în Braşov, angajându se prin subscripţiunĭ a contribui fiă-care fruntaş după posiţia şi averea sa în vreme de 10 anĭ tóte mijlócele de subsistenţă pentru şcólă şi profesorĭ.

In acest sens sĕ şi aşterne în 26 Septemvre 1850 o petiţiune la guvernul ţĕrii pentru de-a concede, în vederea mijlócelor de subsistenţă asigurate, deschiderea gimnasiului.

In *1 Octomvre 1850 se şi deschide gimnasiul cu cl. I* gimnasială, denumindu-se ca prim şi singur profesor *Gavriil Munteanŭ*, care se însărcinéză cu propunerea tuturor obiectelor de învĕţământ prescrise pentru acéstă clasă în „Organisations-Entwurf für die Oesterr. Gymnasien“. Limba de propunere este limba română.

Cu anul şcol. 1851/2 se deschide cl. II. gimn., trecênd Gavril Munteanu în clasa acésta, ér pentru cl. I se denumesce de profesor *Ioan Barac*.

In anul următor (1852/3) se deschide cl. III gimn. denumindu-se ca al treilea profesor (pentru cl. I gimn.) *Vasilie Oroianŭ.* Er la finea acestui an şcolar se mai denumesc încă doi profesorĭ în persóna d-lor *David Almăşianŭ*, şi *Ion Petric.*

Cu anul şcol. 1853/54 se deschide şi cl. IV şi astfel gimnasiul inferior se completéză, rĕmânênd în forma acésta 9 anĭ de ḑile. Tot în acest an programa de învĕţământ se modifică după specialităţĭ, avênd sĕ propună diferite obiecte de învĕţământ diferiţĭ profesorĭ în aceeaşĭ clasă.

La 11 Sept. 1853 marele Archiereu Andreiu Şaguna vine în persónă la Braşov aducênd cu sine decretul guvernului, prin care sĕ încuviinţéză deschiderea gimnasiului, sĕ ia cu aprobare la cunoscinţă denumirea celor 5 profesorĭ şi sĕ pune în vederea Eforiei şcolare, că va urma şi acordarea dreptului de publicitate, îndată ce — conform legilor esistente — va fi denumit şi al 6-lea profesor. — In urma acestui decret se denumesce şi profesorul al şeselea, în persóna lui *George E. Nicefor* (10 Ianuarie 1854).

Dreptul de publicitate al gimnasiului inferior s'a dat de Inaltul minister de culte şi inst. publ. prin decretul nr. 832 ddto 28 Ianuarie 1856 şi s'a publicat la ordinul lui Şaguna în tóte bisericele românescĭ din Braşov în mod festiv la 23 Martie 1856, ţinêndu-se pretutindenĭ câte o predică ocasională de câte un profesor.

La 1862 se întrupéză vechia dorinţă a Românilor din Braşov a-şĭ completa cu încetul gimnasiul, pentru de a-l preface în „gimnasiu mare“, din „gimnasiu mic“, cum îi ḑiceau atuncĭ. Cu anul şcol. 1862/3 se deschide cl. V gimn. — In acest an corpul profesoral se compune din: *Gavriil Munteanŭ*, director şi profesor şi din profesorii *Dr. Ioan Meşotă*, *Stefan Iosif*, *Vasilie Oroianŭ*, *David Almăşanŭ*, *Ioan Barac* şi catichetul *Iosif Fericeanŭ*.

In 3 anĭ şcolarĭ, ce au urmat, se deschid pe rênd şi celelalte 3 clase al gimnasiului superior şi anume cl. VI în 1863/64, cl. VII în 1864/65 şi clasa VIII în 1865/66.

Dreptul de publicitate al gimnasiului complet se dă de guvernul ţĕrii la 1866 şi se comunică prin decretul Inaltei Cancelarii de Curte din Ardeal ddto 8 Iunie 1866, nr. 2568. Decretul guvernial are numĕrul 14577/1866.

Ce privesce schimbările în corpul profesoral, ele sunt următórele: cu anul şcol. 1863/64 se angajéză ca profesorĭ noi (după abḑicerea lui I. Barac) domnii *Ion Lengerŭ*, *Dr. Vasilie Glodariŭ*, *Ion Ionaşiŭ* şi *Dr. George Petrean*. In anul şcol. 1864/65 se denumesce ca al ḑecelea profesor *Ioan Moldoveanŭ*.

La anul 1865/6, când s'a dat *primul esamen de maturitate* la gimnasiŭ, corpul profesoral, care a condus şi a asistat esamenul, sĕ compunea din Dnii: *Gavriil Munteanŭ*, director şi profesorii: *David Almăşanŭ*, *Vas. Oroianŭ*, *Stefan Iosif*, *Dr. Ioan Meşotă*, *Ioan Popea*, *Dr. Vasilie Glodariŭ*, *Ioan Lengerŭ*. *Ioan Ionaşiŭ*, *Iosif Fericianŭ*, şi suplenţii: *Ioan Moldoveanŭ*, şi *Nicolae Garoiŭ*.

La anul 1869/70 (anul deschiderei clasei I. comerciale şi reale) numĕrul profesorilor sĕ urcă la 13, la 1872/3 la 14, ér la 1876/7 la 24. Adĭ funcţionéză la tóte 3 institutele: 20 profesorĭ ordinarĭ definitivĭ, 1 ordinar provisor, 3 suplenţĭ şi 2 estraordinarĭ, cu totul 26 profesorĭ.

Primul director al gimnasiului a fost *Gavriil Munteanŭ*, care a funcţionat din 29 April 1853 până la 14/26 Iulie 1869. El móre în 17 Decemvre 1869.

In decursul concediării din funcţiune a directorului G. Munteanŭ, şcóla e condusă în mod interimal de d-l prof. David Almăşanŭ, în urmă de conrectorul *Dr. I. G. Meşotă*, care în Septemvre 1870 a fost apoi ales de director al şcólelor medii. Dr. I. G. Meşotă, a decedat în 19 Ianuar 1878 şi în locul lui sĕ alege de director conrectorul (denumit din 22 Decemvre 1877) *Stefan Iosif*, care a funcţionat până la finea anului şcolar 1888/9. La datul acesta Stefan Iosif este pensionat şi în locul dênsului sĕ alege de director D-l *Ipolit Ilasievicĭ*, care a funcţionat în acéstă calitate până la finea anului şcolar 1893/4. Dându-şĭ D-l Ipolit Ilasievicĭ dimisiunea din postul sĕu de director, în local dênsului fù ales actualul director *Virgil Oniţiu*, care funcţionéză din 18 August 1894.

*

La 1869 sĕ înfiinţéză de catră proprietarii şcólelor pe lângă gimnasiu încă două institute de învĕţământ: *şcóla reală şi şcóla comercială.*

In anul şcolar 1869/70 sĕ deschide clasa primă reală şi clasa primă comercială şi până la anul 1871/2 ele sĕ completéză la 3 clase, rĕmânênd comerciale până adĭ cu 3 cursurĭ, — ér realele completându-se ulterior (la a. 1878/9) la 4 clase.

(Va urma)

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

O petrecere de vară se va arangia cu ocasiunea adunării generale a Despărţĕmêntului XXIX *(Mediaş)* al Asociaţiunei transilvane la 1-a August n. c. în *Mediaş*, în pavilonul dela hotelul „Schitzen“. Venitul curat e destinat jumĕtate în folosul ambelor şcóle române din Mediaş. Comitetul arangiator: I. Moldovan, protopop, president; Dr. I. Ivan, advocat, cassar; R. Mircea, protopop, v.-president; B. Stoian, preot, controlor. Membrii: Ar. Popa, T. Pertia, T. Vandor. N. Galea, V. Langa, D. Roman j., B. Trif, V. Macavei, G. Bozosan, G. Simplăcean, Em. Muntean, S. Muntean, I. Moldovan, V. Păcala, V. Scutea.

Intrarea: de persónă 80 cr., de familiă până la 3 membri 1 fl. 80 cr., ér peste 3 membri 2 fl. 40 cr. Inceputul la 6 óre d. am. De mâncare şi beutură îngrijesce hotelierul. Sprasolvirile şi ofertele se vor chita în public.

*

Inteligenţa română din *Vad* învită la petrecerea de vară, ce o va aranja Dumonecă în 2 August n. c. în „Dumbravă“; la cas de timp nefavorabil în sala şcólei române gr. cat. din loc. Intrarea de persónă 80 cr.; de familiă 1 fl. 50 cr. Venitul curat e destinat fondului sus numitei şcóle. Suprasolvirĭ marinimóse se chitéză în public. Inceputul la 11 óre a. m.

Óspeţii sunt rugaţĭ a se provedé cu vipt de-acasă.

SCIRI ULTIME.

Viena, 27 Iulie. Camera de comerciu din Klagenfurt *a refusat de-a visita esposiţia din Budapesta.*

Viena, 27 Iulie. Ţarul Rusiei va sosi aicĭ în 27 August n. c. diminéţa. Programul de primire e deja stabilit.

Agenţia română comunică următórele scirĭ importante:

Atena, 26 Iulie. Se anunţă, că o *luptă nouă* s'a dat la *Kassani în Macedonia*, între nisce trupe turcescĭ şi o bandă de 150 individĭ de naţionalitate necunoscută. *Tesalia e fórte agitată.*

Atena, 26 Iulie. Cu tóte mĕsurile luate de guvern, mai mulţĭ voluntarĭ sunt gata de plecare în Macedonia. — Ḑiarele ḑic, că apariţia insurgenţilor grecĭ în Macedonia are un caracter pur defensiv: este vorba de a *protege populaţia grecéscă în contra invasiunei bandelor bulgare.*

Atena, 26 Iulie. Representanţii puterilor au adresat *sfaturĭ căldurose guvernului grecesc în privinţa mişcării macedoniene, care* a isbucnit în mod aşa de neaşteptat. Ministrul de resbel a dat ordine severe pentru a împedica orĭ-ce bandă de-a trece graniţa.

Comitetul secret din Larissa pare, că dispune de mijlóce întinse deóre-ce mai mulţĭ macedonenĭ bogaţĭ i-au remis sume considerabile.

Scirĭ din Salonic anunţă, că nisce trupe turcescĭ au fost bătute din nou de o bandă grecéscă.

O mare ferbere domnesce printre populaţiunile din prejurul Nicustaveirei.

DIVERSE.

Lipitórea ca prevestitóre de timp. Lipitórea se póte folosi nu numai ca sĕ sugă sânge, ci şi ca sĕ prevestéscă timpul. O lipitóre se pune într'o sticlă cilindrică cu apă cam de o jumĕtate de litru, apoi sticla se légă pe la gât cu muselin. Acesta se folosesce în loc de barometru, numai cât trebue observate mişcările lipitórei. Décă lipitórea rĕmâne adunată pe fundul sticlei, atuncĭ prevestesce timp frumos. Décă lipitórea stă de-asupra apei, atuncĭ însémnă timp schimbăcios. Décă lipitórea fuge icĭ şi colo înotând prin sticlă e sĕmn, că va fi timp vêntos. Şi, în fine, décă pe lipitóre se observă unele încreţiturĭ, atuncĭ sĕ ne aşteptăm la tempestate.

Canal între Marea-baltică şi Marea-négră. In cercurile guvernamentale din Rusia actualmente se discută mult asupra planului, de-a construi un canal între Marea-baltică şi Marea-négră. Se ḑice, că canalul se va începe din rîul Riga şi va împreuna ambele mărĭ. Canalul va trece prin rîurile Düna, Berezina şi Dniepru şi se va vĕrsa în sînul Chersov. Lungimea canalului va fi de 1000 mile marine, ér pe unde va fi mai îngust de 220 urme. Porturĭ de-alungul canalului vor fi 21. Peste canal vor fi construite 7 podurĭ marĭ pentru comunicatia trenului, ér alte 21 pentru comunicaţia drumurilor de ţeră. In rîul Riga şi sînul mărei Chersov vor fi construite scocurĭ marĭ. Puterea hidraulică, ce se va desvolta la vĕrsarea apei în canal se va folosi tot-odată pentru luminarea cu electricitate, aşa că navigaţia va fi posibilă nu numai ḑiua ci şi nóptea. Canalul se ḑice, că va fi gata în 1900. Spesele preliminate pentru construirea canalului sunt 500 milióne.

Numĕrul pasagerilor pe tren în anul 1895. După datele unui organ al căilor ferate germane în anul 1895 au călĕtorit pe tren în diferitie ţĕrĭ ale Europei: In Britania-mare şi Irlanda 864 milióne, în Germania 483 milióne, Francia 305 milióne Belgia 87 milióne, Austria 85 milióne, Italia 51 milióne, Ungaria 37 milióne. Elveţia 37 milióne, Rusia 33 milióne. Mai mulţĭ călĕtoresc în Britania mare şi Irlanda; acolo, după statistica amintită mai sus, tot la 100 locuitorĭ se vin 2282 pasagerĭ, séu fiă-care locuitorĭ călĕtoresce pe an pe tren de 23 de orĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Iulie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.65
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.40
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.50
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.75
Renta de aur austr.	123.69
Losurĭ din 1860.	147.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	977.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	390.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	363.—
Napoleondorĭ.	9.50½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.70
London vista	119.70
Paris vista	47.60
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.15
Note italiene.	44.45

Cursul pieţei Braşov.

Din 28 Iulie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Soris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Sz. 1709—1896.

Árverezési hirdetmény.

Alattirt elöljáróság részéről közhirré tétetik, hogy a Hosszufalu község tulajdonát képező ugynevezett „Predelucz“ erdő részletben Kucsera Árpád előbbi vállalkozótól viszszamaradt 3649 drb épületi fenyőtörzs 4155 m³ tartalommal az **1896. évi Julius hó 30-án délelőtt 10 órakor** Hosszufalu község házánál megtartandó zárt irásbeli ajánlattal összekötött szóbeli nyilt árverésen a legtöbbet igérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 2908 frt. 50 kr., melynek 10%-a az árverezés megkezdése előtt bánatpénzkép a községi elöljáróságnál leteendő.

Zárt irásbeli ajánlatok, melyek szintén 10% bánatpénzzel szerelendők fel, csakis a szóbeli árverezés megkezdéseig fogadtatnak el.

Egyébb árverezési és kihasználási feltételek a községi irodában betekinthetők.

Kelt Hosszufaluban, 1896. évi Julius hó 14-én.

Lukács Károly, jegyző. 119,3—3 Islik András, biró.

Sz. 897—1896. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy a keleti kereskedelmet üző brassói román kereskedők társulata végrehajtatónak Popovits T. János hagyatéka és társ. végrehajtást szenvedő elleni 4600 frt. tőke-követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbiróság területén lévő Szunyogszék község határán fekvő a 171 sz. tlkvben A † alatt foglalt 933 hrsz. ingatlanra 29 frt., 1201 hrsz. ingtl. 5 frt., 1254 hrsz. ingtl. 7 frt., 1623 hrsz. ingtl. 44 frt, 1624 hrsz. ingtl. 44 frt., 1727 hrsz. ingtl. 151 frt., 1730/1 hrsz. ingtl. 50 frt., 2585/2 hrsz., ingtl. 22 frt., 3081/3 hrsz. ingatl. 5 frt, 3379 hrsz. ingatl. 20 frt., 3430/2 hrsz. ingtl. 4 frt., 3636 hrsz. ingtl. 3 frt., 4099 hrsz. ingtl. 79 frt., 4101/2 hrsz. ingtl. 20 frt., 4102/2 hrsz. ingtl. 08 frt, 4586 hrsz. ingtl. 11 frt., 4659 hrsz. ingtl. 35 frt., 5157/3 hrsz. ingatlan 15 frt., 5129 hrsz. ingtl. 47 frt., 5297/2 hrsz. ingtl. 7 frt., 5876 hrsz. ingtl. 14 frt., 6419 hrsz. ingtl. 5 frt., 7038 hrsz. ingtl. 13 frt., 7110/2 hrsz. ingtl. 7 frt., 7111 hrsz. ingtl. 7 frt, 7281 hrsz. ingtl. 40 frt, 7330/1 hrsz. ingtl. 74 frt., 7340 hrsz. ingtl. 30 frt., 7341 hrsz. ingtl. 29 frt., 7476 hrsz. ingtl. 19 frt., 7477 hrsz. ingtl. 20 frt., a fennti ingatlanokra az árverest 674 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1896 évi Augusztus hó 5-ik napján d. e. 9 órakor** a Szunyogszék község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogarason, 1896 évi Aprilis hó 21-én.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekönyvi hatóság.

Dr. Mészáros.
kir. albiró.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2 31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mező Telegd .		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6 13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr.pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12 57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11 49	6.08			Uioara . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6 19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12 55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1 30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în tótă Joia şi în sărbători cat. şi of. comunică la Sinaia			Creciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40	7 30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41	6 56	11.10	1.35
2.13	1.02	3 46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6 54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55	6.41	10.48	12.45
3 04	1.39	4 45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42	5 53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5 34	3 30	7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8 37		12.58		Agoştonfalva .			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	6.33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11 —	6 40	2 19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4 40	5 59	12.26	7.30	3 01		Timiş . . .		9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6 29	1 11	8.00	3.31		Predeal .		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11 25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5 35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoşŭ . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.. .	pl.		7.54	3.30	8.05

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ					trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12.57	4 40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4 30	Braşov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zĕrneştĭ	6.20	12.05	7 20

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	Numai Luia comunică 10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa camunică	Ţagu-Budatelicŭ . .	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecinţa		2.48	7.43
9 07	3.41		Ş.-Măghiăruş		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5.55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Aradu		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Segedin	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9 20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.